

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності
Кафедра фінансово-економічних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

7. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

освітньо-професійної програми **Фінанси, банківська справа та страхування**
підготовки **бакалавра**
за галузю знань **07 Управління та адміністрування**
спеціальності **072 Фінанси, банківська справа, страхування та**
фондовий ринок

Робоча програма освітнього компонента 7. Економічна теорія з підготовки бакалаврів за галузю знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

РОЗРОБНИК:

Віталій БАБІЙ, кандидат економічних наук, доцент

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету педагогіки та фінансово-економічної діяльності
«29» серпня 2024 р., протокол №1

Голова Наталія МИСЛІЦЬКА д-р пед. наук, проф.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування

Євдокимова Наталія канд. економ. наук, старший викладач, завідувач кафедри
Наталія ЄВДОКИМОВА

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансово-економічних дисциплін

«28» серпня 2024, протокол № 1

Завідувач кафедри Євдокимова Наталія канд. екон. наук Наталія ЄВДОКИМОВА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів - 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Обов'язковий		
Змістових модулів - 4		Рік підготовки: 1-й		
Загальна кількість годин - 150		Семестр: 1,2		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних- 4 самостійної роботи здобувача освіти - 3	Ступінь вищої освіти бакалавр/	Лекції 48	Семінари 52	Практ./ лаб.
		Самостійна робота 50		
		Вид контролю: екзамен		

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1.Мета, завдання освітнього компонента

Метою викладання навчальної дисципліни Економічна теорія є набуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки нового економічного мислення і економічної культури, адекватних до умов переходу країни до ринкових відносин, а також засвоєння ними базових методів пізнання і аналізу економічних процесів, вироблення навичок прийняття обґрутованих рішень з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Логіка і структура курсу та передбачені цією програмою методи його вивчення дають можливість студентам засвоїти той реальний обсяг науково

– теоретичних знань, який забезпечує цілісне уявлення про функціонування сучасної економіки на національному і загальносвітовому рівні і засвоїти навички грамотної економічної поведінки.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК5. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК7. Здатність читатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

2.2.3. Спеціальні компетентності

СК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондний ринок).

СК4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

РН1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

РН2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування

РН5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фондові ринки, банківська система та страхування).

РН6. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

РН8. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

РН9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

РН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- сутність економічних відносин, економічних законів і принципів;
- визначити методологічні основи ефективного використання обмежених економічних ресурсів для більш повного задоволення потреб членів суспільства;
- розуміти механізм функціонування ринку, формування ринкової рівноваги; - фундаментальні проблеми економіки;
- сутність товару, товарних відносин; - сутність домогосподарств і форм ділових підприємств;
- господарський механізм функціонування економіки і його державне регулювання;
- особливості економіки світового господарства і форми міжнародних економічних відносин; - сучасні глобальні проблеми.

вміти:

- обґрутувати загальні основи економічного життя суспільства;
- розкривати закономірності розвитку суспільного виробництва;
- з'ясовувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх суб'єктами господарської діяльності в умовах ринкової економіки;
- визначити шляхи формування соціально - орієнтованої економіки;

Тема 6. Капітал та додана вартість.

Сутність капіталу. Перетворення грошей в капітал. Загальна формула капіталу та її протиріччя. Робоча сила як товар. Процес праці і процес збільшення вартості. Капітал та його складові частини. Норма і маса доданої вартості. Абсолютна, відносна та надлишкова додана вартість.

Тема 7. Відтворення і обертання капіталу

Відтворення, накопичення та оборот капіталу. Особливості відтворення капіталу. Просте та розширене відтворення. Кругооборот капіталу. Оборот капіталу. Основний та оборотний капітал. Прибуток як перетворена форма доданої вартості.

Змістовий модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ТА ПЕРЕХІДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 8. Ринкова економіка: суть, функції і структура. Суб'єкти ринкової економіки.

Ринкова економіка та механізм її функціонування. Суть, функції і умови формування ринку. Принципи класифікації ринку. Функції ринку. Попит і пропозиція, ринкова ціна. Ринкова конкуренція та її значення. Види конкуренції. Моделі ринку.

Тема 9. Інфраструктура ринку.

Необхідність і сутність інфраструктури ринку та її організаційно-функціональна побудова. Ринок як полісистемне утворення. Підсистеми інфраструктури ринку. Характеристики загальної та спеціалізованої підсистем.

Тема 10. Попит і пропозиція в ринковій економіці.

Економічна природа попиту та пропозиції. Попит. Пропозиція. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Еластичність попиту і пропозиції.

Тема 11. Закономірності та особливості розвитку переходних економік

Закономірності і сутність еволюційного переходу економічної системи до її наступного типу. Переходні економічні системи, їх зміст та основні риси. Концепції різноманітності форм переходу різних країн до ринкової економіки.

Тема 12. Монополія та конкуренція в ринковій економіці

Конкуренція і монополізм як основоположні атрибути ринкової економіки. Внутрішньогалузева і міжгалузева, цінова і нецінова конкуренція. Досконала конкуренція. Недосконала конкуренція та її типи. Сутність, витоки та види монополізму. Організаційні форми монополістичних структур.

Тема 13. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки.

Ринкові відносини в аграрному секторі економіки. Особливості відтворення в аграрній сфері економіки. Роль природних умов. Земельна рента. Агробізнес. Ринок землі в Україні

- визначити попит і пропозицію, ринкову ціну і ринкову рівновагу;
- аналізувати економічні функції держави;
- орієнтуватись в економії світового господарства і міжнародних економічних відносин;
- визначити економічні аспекти глобальних проблем і шляхи їх розв'язання.

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії.

Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Багатозначність поняття «економіка». Предмет, основні функції економічної теорії. Економічні категорії і закони. Систематизація економічних законів. Методи дослідження економічних явищ. Зародження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.

Тема 2. Економічні потреби та інтереси суспільства..

Економічні потреби та інтереси суспільства. Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. Сутність суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія. Вирішення проблеми безмежних потреб та обмежених економічних ресурсів. Ефективність суспільного виробництва.

Тема 3. Економічна система суспільства. Відносини власності .

Економічна система суспільства, її сутність та цілі. Відносини власності. Елементи відносин власності. Типи і еволюція економічних систем. Закономірності та особливості розвитку переходних економік. Економічні реформи в Україні. Типи, форми і види власності. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні.

Тема 4. Товарне виробництво. Товар і його властивості.

Товарне виробництво. Товар і його властивості. Форми організації суспільного виробництва. Просте і підприємницьке товарне виробництво. Споживна вартість товару, вартість, мінова вартість товару. Двоїстий характер праці, яка міститься в товарі. Абстрактна та конкретна праця. Продуктивність та інтенсивність праці.

Тема 5. Гроші в ринковій економіці.

Гроші в ринковій економіці. Зміна форм вартості товару. Товарні гроші. Відносна та еквівалентна форми вартості. Функції грошей. Закони грошового обертання. Закон Фішера. Сучасні зміни в грошовому обігу. Суть, причини, види та соціально – економічні наслідки інфляції.

Змістовий модуль 3. СУСПІЛЬНЕ ВІДТВОРЕННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 14. Економічне відтворення та економічне зростання.

Економічне відтворення та економічне зростання. Цикліність економічного розвитку. Зміст процесу суспільного відтворення. Просте і розширене відтворення. Економічне зростання і його типи. Фактори, які визначають розміри накопичення капіталу.

Тема 15. Фінансово – грошова система.

Фінансово – грошова система. Бюджетна система. Доходна та видаткова частини бюджету. Особливості формування бюджету в Україні. Грошова система. Кредитна система. Особливості функціонування банківської системи в Україні.

Тема 16. Структурно – інвестиційна політика.

Структурна перебудова, її необхідність та особливості в перехідній економіці. Раціональна структура національної економіки. Головна мета державної структурної політики. Типи структурної політики. Пасивна та активна державна структурна політика. Комплексність інвестиційної політики. Склад елементів державної інвестиційної політики. Інвестиційні пріоритети.

Тема 17. Основні характеристики функціонування національної економіки.

Суспільний продукт: сутність, показники виміру. Система національних рахунків. Показники системи національних рахунків. Методи визначення валового національного продукту. Номінальний та реальний ВНП. Тіньовий сектор в економічному відтворенні, його масштаби та особливості в економіці України.

Тема 18. Економічне зростання в перехідний період.

Теоретичні моделі та фактори економічного зростання. Аналіз динаміки і особливостей економічного зростання в Україні. Політика економічного зростання національної економіки України. Межі економічного зростання та його державне регулювання.

Тема 19. Ключові проблеми економічного розвитку України.

Політика економічного зростання в національній економіці. Основні напрями та перспективи інноваційного розвитку України. Перспективи економічного зростання економіки України із застосуванням ІТ-галузі. Безпека національної економіки.

Змістовний модуль 4. ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 20. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок

Сутність, етапи становлення та основні риси світового господарства. Міжнародний поділ праці. Етапи розвитку світового господарства. Світове господарство як зростаюча суперечлива цілісність. Україна і світове господарство.

Тема 21. Глобальні світові тенденції та їх вплив на економіку України

Глобальні світові тенденції та їх вплив на суспільний розвиток. Причини виникнення і сутність глобальних проблем. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем.

Тема 22. Міжнародне економічне фінансування України під час війни.

Міжнародна фінансова допомога. Боргова безпека України. Країни – донори. Роль міжнародних фінансових інститутів в економічній підтримці України під час збройної агресії.

Тема 23. Економічна та воєнна безпека України.

Економічна безпека України. Сутність забезпечення національної економічної безпеки. Актуальні виклики та загрози для національної економіки. Наявність політичних, воєнних та економічних зовнішніх загроз і викликів.

Тема 24. Інструменти підтримки фінансової стійкості у період воєнного стану в Україні.

Бюджетна політика. Податкова та митна сфера. Євроінтеграційні зміни митного законодавства. Боргова сфера. Грошово-кредитна сфера. Фінансова міжнародна допомога у відбудові зруйнованого у післявоєнний період.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	аудиторні	у тому числі	лекції	Семінари / практичні
Семестр 1. Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ, 50 балів					
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	6	4	2	2	2
Тема 2. Економічні потреби та інтереси суспільства.	4	2	2	-	2
Тема 3. Економічна система суспільства. Відносини власності	6	4	2	2	2
Тема 4. Товарне виробництво. Товар і його властивості	6	4	2	2	2

Тема 5. Гроші в ринковій економіці.	6	4	2	2	2
Тема 6. Капітал та додана вартість.	6	4	2	2	2
Тема 7. Відтворення і обертання капіталу	6	4	2	2	2
Модульна контрольна робота	2	2		2	
Разом за змістовним модулем 1	42	28	14	14	14
Змістовний модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ТА ПЕРЕХІДНОЇ ЕКОНОМІКИ, 50 балів					
Тема 8. Ринкова економіка: суть, функції і структура. Суб'єкти ринкової економіки.	6	4	2	2	2
Тема 9. Інфраструктура ринку	6	4	2	2	2
Тема 10. Попит і пропозиція в ринковій економіці.	6	4	2	2	2
Тема 11. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік	6	4	2	2	2
Тема 12. Монополія та конкуренція в ринковій економіці	6	4	2	2	2
Тема 13. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки.	4	4	2	-	2
Модульна контрольна робота	2			2	
Разом за змістовним модулем 2.	36	24	12	12	12
Семестр 2. Змістовний модуль 3. СУСПІЛЬНЕ ВІДТВОРЕННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ, 24 бали					
Тема 14. Економічне відтворення та економічне зростання.	6	4	2	2	2
Тема 15. Фінансово – грошова система.	6	4	2	2	2
Тема 16. Структурно – інвестиційна політика	6	4	2	2	2
Тема 17. Основні характеристики функціонування національної економіки.	6	4	2	2	2
Тема 18. Економічне зростання в перехідний період.	4	2	2	-	2
Тема 19. Ключові проблеми економічного розвитку України.	6	4	2	2	2
Модульна контрольна робота	2	2		2	
Разом за змістовним модулем 3.	36	24	12	12	12
Змістовний модуль 4. ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА, 26 балів					
Тема 20. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок	6	4	2	2	2
Тема 21. Глобальні світові тенденції та їх вплив на економіку України	6	6	2	2	2
Тема 22. Міжнародне економічне фінансування України під час війни.	8	4	2	2	4
Тема 23. Економічна та воєнна безпека України	8	6	2	4	2
Тема 24. Інструменти підтримки фінансової стійкості у період воєнного стану в Україні	6	4	2	2	2
Модульна контрольна робота	2			2	
Разом за змістовним модулем 4.	36	24	10	14	12
Усього годин	150	100	48	52	50

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1/ I	Роль економічної теорії в розвитку людського суспільства	2
2.	1/ 3	Власність, її суть, види, форми і місце в економічній системі.	2
3	1/4	Товар та його властивості. Закон вартості та його функції.	2
4	1/5	Функції грошей та закони грошового обертання	2
5	1/6	Виробництво доданої вартості, її види	2
5	1/7	Закономірності та необхідність відтворення основного капіталу, виробничих відносин	2
7	2/ 8	Основні елементи ринкового механізму та їх взаємодія	2
8	2/ 9	Розвиток інфраструктури ринкової економіки України.	2
9	2/10	Ринкова взаємодія попиту і пропозиції.	2
10	2/11	Формування інституційних та економічних умов переходу країн до ринкової системи господарювання	2
11	2/12	Державна антимонопольна політика.	2
12	3 / 14	Відтворення національного продукту і національного багатства.	2
13	3 / 15	Сутність і структура фінансової системи у суспільному відтворенні.	2
14	3 / 16	Інвестиції як основа структурних зрушень в економіці.	2
15	3 / 17	Чинники формування та виробництва суспільного продукту.	2
16	3 / 19	Детінізація економіки як фактор економічного розвитку	2
17	4/ 20	Соціально – економічна сутність системи сучасного світового господарства	2
18	4/ 21	Вплив глобалізації на міжнародну економічну безпеку і соціально – економічні процеси в Україні.	2
19	4/ 22	Роль міжнародних фінансових інститутів в економічній підтримці України під час збройної агресії.	2
20	4/ 23	Інтегральні показники безпеки України та механізми її забезпечення.	4
21	4/ 24	Необхідність міжнародної підтримки фінансової стійкості у період воєнного стану в Україні	2
Разом			44

6. Теми практичних занять

Згідно ОПП практичних занять не передбачено

7. Теми лабораторних занять

Згідно ОПП лабораторних робіт не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1 / 1	Предмет і метод економічної теорії	2
2.	1 / 2	Економічні потреби та інтереси суспільства	2
3.	1 / 3	Економічні системи суспільства. Відносини власності	2
4.	1 / 4	Товарне виробництво. Товар і його властивості	2
5.	1 / 5	Гроші в ринковій економіці: еволюція розвитку	2
6.	1 / 6	Особливості перетворення грошей в капітал.	2
7.	1 / 7	Відтворення, накопичення та оборот капіталу	2
8.	2 / 8	Ринкова економіка та механізм її функціонування	2
9.	2 / 9	Необхідність і сутність інфраструктури ринку	2
10.	2 / 10	Економічна природа попиту та пропозиції	2
11.	2 / 11	Концепції різноманітності форм переходу різних країн до ринкової економіки.	2
12.	2 / 12	Конкуренція і монополізм як основоположні атрибути ринкової економіки	2
13.	2 / 13	Ринкові відносини в аграрному секторі економіки	2
14.	3 / 14	Циклічність економічного розвитку.	2
15.	3 / 15	Особливості формування бюджету в Україні	2
16.	3 / 16	Структурна перебудова, її необхідність та особливості в переходній економіці	2
17.	3 / 17	Показники системи національних рахунків. Методи визначення валового національного продукту	2
18.	3 / 18	Теоретичні моделі та фактори економічного зростання	2
19.	3 / 19	Основні напрями та перспективи інноваційного розвитку України.	2
20.	4 / 20	Україна і світове господарство	2
21.	4 / 21	Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем.	2
22.	4 / 22	Міжнародна фінансова допомога в період збройної агресії	4
23.	4 / 23	Сутність забезпечення національної економічної безпеки.	2
24.	4 / 24	Інструменти підтримки фінансової стійкості у період воєнного стану в Україні.	2
Разом			50

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента Економічна теорія спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з Економічної теорії застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтуються на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є (зазначити ті, що підходять): екзамени; комплексні іспити; стандартизовані тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік, екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (письмово чи усно) або заліку (письмово/усно або шляхом тестування). Екзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-балльною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЕКТС - A, B, C, B, E, FX, F).

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Відмінно - ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Добре - ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

Задовільно - ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Незадовільно - виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	
82-89	B		
74-81	C	добре	
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX		незараовано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно	незараовано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Список рекомендованих джерел

11.1. Базова література

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учебової літератури, 2019. 688 с
2. Гальчинський А. С., Єщенко П. С. Економічна теорія: підручник. – К.: Вища школа, 2017. 503 с.
3. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. / З.І. Галушка, Г.М. Поченчук – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с
4. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2017. 719 с.
5. Економічна теорія: Політична економія: підручник / за заг. ред. С. І. Юрія. – К.: Кондор, 2018. 604 с.
6. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. доктора екон. наук, проф. Шевченко Л. С. – Х.: Право, 2010. 448 с.
7. Основи економічної теорії: підручник / А. А. Чухно, П. С. Єщенко, Г. Н. Климко та ін.; за ред. А. А. Чухно. – К.: Вища школа, 2017. 606 с.
8. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарєв. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
9. Перехідна економіка: підручник / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Ліанова та ін.; за ред. В. М. Гейця. – К.: Вища школа, 2018. 590 с.
10. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія : навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.В. Сірко. К. : Центр Учбової Літератури, 2014. 416 с.
– Режим доступу: file:///D:/Downloads/sirko_a_v_ekonomichna_teoriya_politekonomiya.pdf
11. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) : у 2-х ч. : Ч. 1 : Історія економіки та економічної думки, політекономія : навч. посіб. ; за ред. М. М. Теліщку / Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. 544 с.

11.2. Допоміжна література

1. Бурлай Т. В. Соціально-економічна конвергенція: теорія та практика: монографія / Т. В. Бурлай ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". - Київ : 2019. 363 с.
2. Економічна теорія: тенденції та розвиток системи економічних ідей: монографія / [Е. М. Забарна та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Одеса : Астропrint, 2018. 388 с.
3. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) : у 2-х ч. : Ч. 1 : Історія економіки та економічної думки, політекономія : навч. посіб. ; за ред. М. М. Теліщку / Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. 544 с.
4. Мочерний С. В. Економічна теорія: посіб. для студ. вищих закладів освіти. – К.: Видавничий центр «Академія», 2017. 592 с.
5. Мочерний С. В., Устенко О. А. Основи економічної теорії: навч. посіб. – 3-те вид., стер. – К.: Академія, 2018. 502 с.

6. Новий курс: реформи в Україні. 2015–2020. Національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця та ін. – К.: НВЦ НБУВ, 2020. 232 с.

11.3. Інтернет-ресурси

1. Сайт Верховної Ради України (законодавство України), www.rada.gov.ua
2. Сайт Кабінету Міністрів України (виконавчий орган влади), www.president.gov.ua
3. Сайт Державного комітету статистики, www.ukrstat.gov.ua
4. Сайт Національного банку України, www.bank.gov.ua
5. Сайт Антимонопольного комітету України, www.amc.gov.ua
6. Сайт Фонду державного майна України, www.spfu.gov.ua
7. Сайт Національної бібліотеки України, www.mlsp.gov.ua
8. Система розкриття інформації на фондовому ринку України, www.dssu.gov.
9. Державне агентство з інвестицій та розвитку, www.in.gov.ua